



Postadresse:	Postboks 9354 Grønland N-0135 Oslo
Kontoradresse:	Hollendergata 5, Oslo
Telefon:	22054870
E-post:	<a href="mailto:post@lakseelver.no">post@lakseelver.no</a>
Org nr:	971281693
Bankkonto:	8101 05 37886
Nettside:	<a href="https://lakseelver.no/">https://lakseelver.no/</a>

Nærings- og fiskeridepartementet  
Levert elektronisk til [postmottak@nfd.dep.no](mailto:postmottak@nfd.dep.no)

deres ref;

vår ref; 47-23

Oslo; 01.09.2023

## Innspill til stortingsmelding om dyrevelferd – kampen mot lusa

Norske Lakseelver takker for at vi fikk delta på Nærings- og fiskeridepartementets innspillsmøte om fiskevelferd under Aqua Nor 2023. Vi takker også for muligheten til å levere skriftlig innspill i etterkant av møtet.

### Oppsummert

1. Dyrevelferdsloven §3, som sier at «*Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare og unødige påkjenninger og belastninger*» gjelder også for villaks og sjøørret. Den nye dyrevelferdsmeldingen må sikre villfisk bedre beskyttelse fra det store og økende smittepresset fra oppdrettsfisk, spesielt fra lakselus.
2. Akseptert lakseluspåført dødelighet i trafikkløssystemet på inntil 30% av vill laksesmolt er ikke i tråd med Dyrevelferdsloven §3, og harmonerer ikke med målet om normalt høstbart overskudd i Kvalitetsnormen for villaks. Det er bred enighet om at 15% dødelighet er uakseptabelt på oppdrettslaksen i merdene. Det er ingen grunn til at villfisken skal vurderes annerledes.

### Hva kan gjøres for å få ned lakseluspåført dødelighet på villaks og sjøørret, og hva er akseptabel dødelighet?

På Nærings- og fiskeridepartementets innspillsmøte om fiskevelferd under Aqua Nor 2023 ble velferden til oppdrettslaksen grundig diskutert. I møtet ble det også i flere av innleggene lagt frem resultater fra produksjonssykluser med dødelighetstall ned mot 5%. Det ble også understreket at lav dødelighet, det vil si rundt 5% er fullt mulig, men at det krever god smoltkvalitet og mye ressurser etter utsett i sjø.

Det var bred enighet på møtet om at de siste års dødelighetstall etter utsett i sjø, som har ligget rundt 60 millioner oppdrettslaksen, er altfor høye. Landsgjennomsnittet på rundt 15% ble omtalt som uakseptabelt.

Under diskusjonen spilte Norske Lakseelver inn at villaks og sjøørret utsettes for et uakseptabelt stort og unaturlig høyt smittepress fra lakselus, andre parasitter, virus og bakterier fra oppdrettsfisk. Dette utgjør et stort velferdsproblem for villfisken. Vi ønsker å utdype dette nærmere.

Vi vil understreke at påvirkningen som oppdrettsindustrien påfører villfisken ikke bare har en bestandsreducerende effekt, men at det også er et viktig dyrevelferdsmessig aspekt ved denne påvirkningen. Villaks og sjøørret dør en pinefull død som følge av smitte fra lakselus som oppformerer i enormt store antall på oppdrettslaksen. Påvirkningen er menneskeskapt. Den bestandsreducerende effekten er godt dokumentert (se f.eks. [Vurdering av lakselusindusert villfiskdødelighet](#), [Fiskehelse rapporten 2021](#) og [Status for norske laksebestander i 2023](#)), mens det har vært mindre søkelys på den dårlige dyrevelferden for det store antallet villaks og sjøørret som hvert år dør av lakselusmitte. Derfor ber vi om at den nye dyrevelferdsmeldingen bidrar til at villfisken får bedre beskyttelse mot det store smittepresset som oppdrett av laks i åpne merder genererer.

Trafikklyssystemet var også tema på innspillmøtet om fiskevelferd. Her ble det trukket frem at de hyppige behandlingene mot lakselus utgjør et stort velferdsproblem for oppdrettslaksen. Avlusingsoperasjoner er vurdert som den viktigste årsaken til at oppdrettslaks dør. Dødelighet på vill laksemolt er også svært sentralt i trafikksystemet, og da som såkalt indikator (den eneste) for om biomassen kan økes, skal fryses, eller trekkes ned i produksjonsområdene (PO). I trafikksystemet kan den gjennomsnittlige, lakselusinduserte dødeligheten være helt opp mot 30% av utvandrende laksemolt fra elvene i et PO, uten at oppdrettselskapene i området må redusere biomassen. Dette kan ikke tolkes på annen måte enn at myndighetene, som har satt trafikksystemet i forskrift, aksepterer at inntil 30% av den ville laksemolte dør som følge av lakselusmitte. Vi merker oss at det er bred enighet om at 15% dødelighet er uakseptabelt på oppdrettslaksen i merdene, og at tall som 5% og 10% dødelighet på oppdrettslaks har blitt nevnt som mulige grenseverdier hvis velferd skal vurderes som ny indikator i trafikksystemet. Vi ber om at den nye dyrevelferdsmeldingen tar dette med i betraktningen, og at hva som er akseptabel dødelighet på vill laksefisk harmonerer med dyrevelferdslovens §3, som sier at «Dyr skal behandles godt og **beskyttes mot fare og unødige påkjenninger og belastninger**» (vår utheving). For oss er det åpenbart at man ikke kan akseptere høyere menneskeskapt dødelighet på ville dyr enn på produksjonsdyr. På siden av dyrevelferdsaspektet nevner vi også at akseptert dødeligheten på 30% i trafikksystemet ikke harmonerer med målet i Kvalitetsnormen for villaks. Høstbart overskudd skal ifølge normen være minst 80% av det som er normalt for at villaksbestandene skal oppfylle kravet om god eller svært god kvalitet.

Tiltak for å redusere dødelighet ble grundig diskutert i møtet om fiskevelferd. Her ble ny teknologi, som sikrer at oppdrettslaksen ikke smittes av lakselus, trukket frem av flere som et sentralt tiltak, og av noen som et helt nødvendig tiltak. Veterinærinstituttet antydte også at antallet oppdrettslaks i åpne merder må reduseres for at luseproblemene skal kunne reduseres. Norske Lakseelver ønsker at en ny stortingsmelding om dyrevelferd bidrar som et incentiv til at mer fiskeoppdrett skal foregå i produksjonsformer som reduserer lakselusmitten og som dermed bedrer fiskevelferden for oppdrettsfisk og villfisk. Det må legges til rette for et teknologiskifte slik at mer oppdrett kan foregå i rømningssikre anlegg uten lakselus. Forskning og praktisk uttesting i stor skala har vist at oppdrettslaks kan produseres i lukkede/semilukkede anlegg i sjø, helt uten utslipp av lakselusegg og/eller lakseluslarver ([Bærekraftig vekst med lukkede anlegg i sjø](#)). En eliminering av lakselusproblemet vil gi et enormt velferdsmessig løft for både oppdrettslaks og vill laksefisk.

Norske Lakseelver viser også til vårt forrige innspill til stortingsmelding om dyrevelferd, levert 1. september 2022.

Med vennlig hilsen



Torfinn Evensen  
Generalsekretær  
Norske Lakseelver



Sigurd Hytterød  
Fagsjef  
Norske Lakseelver